ROYAUME DE BELGIQUE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre des Relations extérieures, le 19 octobre 1984, d'une demande d'avis sur un avant-projet de loi "portant approbation des actes internationaux suivants :

1. Protocole portant modification de la Convention du 29 juillet 1960 sur la responsabilité civile dans le domaine de l'énergie nucléaire, amendée par le Protocole additionnel du 28 janvier 1964;

2. Protocole portant modification de la Convention du 31 janvier 1963 complémentaire à la Convention du 29 juillet 1960 sur la responsabilité civile dans le domaine de l'énergie nucléaire, amendée par le Protocole additionnel du 28 janvier 1964,

faits à Paris le 16 novembre 1982", a donné le 14 novembre 1984 l'avis suivant :

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 19e oktober 1984 door de Minister van Buitenlandse Betrekkingen verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van wet "houdende goedkeuring van volgende internationale akten :

1. Protocol houdende wijziging van het Verdrag van 29 juli 1960 inzake wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie, gewijzigd bij het Aanvullend Protocol van 28 januari 1964;

2. Protocol houdende wijziging van het Verdrag van 31 januari 1963 tot aanvulling van het Verdrag van 29 juli 1960 inzake wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie, gewijzigd bij het Aanvullend Protocol van 28 januari 1964,

opgemaakt te Parijs op 16 november 1982", heeft de 14e november 1984 het volgend advies gegeven :

I. PRECEDENTS.

En matière de responsabilité civile dans le domaine de l'énergie nucléaire, on peut citer les conventions internationales suivantes :

A.- 1. La Convention sur la responsabilité civile dans le domaine de l'énergie nucléaire, et ses Annexes, signées à Paris le 29 juillet 1960.

2. Le Protocole additionnel à cette Convention, signé à Paris le 28 janvier 1964.

3. Le Protocole signé à Paris le 16 novembre 1982 et portant modification de la Convention du 29 juillet 1960 sur la responsabilité civile dans le domaine de l'énergie nucléaire, amendée par le Protocole additionnel du 28 janvier 1964.

B.- 1. La Convention complémentaire à la Convention de Paris du 29 juillet 1960 sur la responsabilité civile dans le domaine de l'énergie nucléaire et Annexe, signées à Bruxelles le 31 janvier 1963.

2. Le Protocole additionnel à cette Convention, signé à Paris le 28 janvier 1964.

3. Le Protocole signé à Paris le 16 novembre 1982 et portant modification de la Convention du 31 janvier 1963 complémentaire à la Convention de Paris du 29 juillet 1960 sur la responsabilité civile dans le domaine de l'énergie nucléaire, amendée par le Protocole additionnel du 28 janvier 1964.

.../...

Les actes internationaux mentionnés sous A.1, A.2, B.1 et B.2 ont été approuvés par la loi du 1er août 1966 (Moniteur belge du 23 août 1966 - Erratum du 12 octobre 1966) (1).

Les actes internationaux cités sous A.3 et B.3 font l'objet de l'avant-projet de loi d'approbation présentement examiné.

Les actes internationaux énumérés sous A.1 et A.2 ont donné lieu à des mesures d'application contenues dans la loi du 18 juillet 1966 sur la responsabilité civile dans le domaine de l'énergie nucléaire, établissant certaines mesures d'application immédiates de la Convention de Paris et de son Protocole additionnel.

A cet égard, le Conseil d'Etat ne peut manquer de relever que la procédure suivie dans l'élaboration de ce projet n'a pas été entièrement conforme à l'article 3, § 1er ou § 2, des lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées le 12 janvier 1973. En effet, le Conseil d'Etat, section de législation, avait donné, le 5 novembre 1980, un avis sur l'avant-projet de loi "sur la responsabilité civile dans le domaine de l'énergie nucléaire". A elle seule, la date de cet avis montre que celui-ci n'a pas pu prendre en considération les actes internationaux signés à Paris le 16 novembre 1982, que le présent projet de loi tend à soumettre à l'approbation des Chambres législatives.

.../...

---

(1) L'exposé des motifs indique par erreur la publication de cette loi au Moniteur belge du 13 octobre 1966.

Cependant, le projet de loi déposé le 8 novembre 1983 au Sénat tient compte desdits actes internationaux, auxquels il a été adapté sur des points importants. C'est ce qu'explique l'exposé des motifs, notamment dans les termes suivants :

> "La loi du 18 juillet 1966 "sur la responsabilité civile dans le domaine de l'énergie nucléaire, établissant certaines mesures d'application immédiates de la Convention de Paris et de son Protocole additionnel" se limite, comme l'indique son intitulé, aux mesures d'application de la Convention de Paris, bien qu'elle ait été votée à partir d'un projet de loi visant à appliquer les dispositions des deux conventions.
>
> Il n'a donc pas encore été pourvu à l'application de la Convention complémentaire et de son Protocole de 1964 ni, bien sûr, à celle des deux Protocoles signés à Paris le 16 novembre 1982, dont l'un modifie la Convention de Paris et l'autre, la Convention complémentaire. Le présent projet de loi tend, entre autres, à combler cette double lacune de notre législation" (1).

Ainsi donc, après l'avis du Conseil d'Etat, l'avant-projet de loi a été modifié pour tenir compte non pas seulement de cet avis mais aussi des deux Protocoles de 1982. En raison de ce deuxième ordre de modifications, l'avant-projet de loi aurait dû être soumis à nouveau au Conseil d'Etat, section de législation, ce qui n'a pas été fait.

II. EXAMEN.

En lui-même, l'avant-projet de loi n'appelle pas d'observation.

---

(1) Sénat, session 1983-1984, doc. n° 593/1, pp. 1 et 2.

I. PRECEDENTEN.

Inzake wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie, kan worden verwezen naar de volgende internationale verdragen :

A.-1. Het Verdrag inzake wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie, en de Bijlagen, ondertekend te Parijs op 29 juli 1960.

2. Het Aanvullend Protocol bij dat Verdrag, ondertekend te Parijs op 28 januari 1964.

3. Het op 16 november 1982 te Parijs ondertekende Protocol houdende wijziging van het Verdrag van 29 juli 1960 inzake wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie, gewijzigd bij het Aanvullend Protocol van 28 januari 1964.

B.-1. Het Verdrag tot aanvulling van het Verdrag van Parijs van 29 juli 1960 inzake wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie en de Bijlage, ondertekend te Brussel op 31 januari 1963.

2. Het Aanvullend Protocol bij dat Verdrag, ondertekend te Parijs op 28 januari 1964.

3. Het op 16 november 1982 te Parijs ondertekende Protocol houdende wijziging van het Verdrag van 31 januari 1963 tot aanvulling van het Verdrag van Parijs van 29 juli 1960 inzake wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie, gewijzigd bij het Aanvullend Protocol van 28 januari 1964.

.../...

De in A.1, A.2, B.1 en B.2 genoemde internationale akten zijn goedgekeurd bij de wet van 1 augustus 1966 (Belgisch Staatsblad van 23 augustus 1966 - Erratum van 12 oktober 1966) (1).

De in A.3 en B.3 genoemde internationale akten zijn aan de orde in het thans onderzochte voorontwerp van goedkeuringswet.

De in A.1 en A.2 genoemde internationale akten hebben aanleiding gegeven tot toepassingsmaatregelen die vervat zijn in de wet van 18 juli 1966 betreffende de wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie, houdende vaststelling van bepaalde maatregelen tot onmiddellijke toepassing van het Verdrag van Parijs en van het toegevoegd Protocol.

De Raad van State mag in dezen niet nalaten erop te wijzen dat de bij de totstandkoming van dit ontwerp gevolgde procedure niet helemaal conform artikel 3, § 1 of § 2, van de op 12 januari 1973 gecoördineerde wetten op de Raad van State is geweest. De Raad van State, afdeling wetgeving, had immers op 5 november 1980 een advies uitgebracht over het voorontwerp van wet "inzake de burgerrechtelijke aansprakelijkheid op het vlak van de kernenergie". Uit de datum zelf van dat advies blijkt dat het onmogelijk aandacht heeft kunnen schenken aan de op 16 november 1982 te Parijs ondertekende internationale akten welke het onderhavige wetsontwerp ter goedkeuring aan de Wetgevende Kamers wil voorleggen.

.../...

---

(1) In de memorie van toelichting is bij vergissing vermeld dat die wet in het Belgisch Staatsblad van 13 oktober 1966 is bekendgemaakt.

Het op 8 november 1983 bij de Senaat ingediende wetsontwerp houdt echter rekening met de genoemde internationale akten, waaraan het op een aantal belangrijke punten is aangepast. Ten blijke daarvan wordt in de memorie van toelichting onder meer het volgende verklaard :

> "De wet van 18 juli 1966 "betreffende de wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie, houdende vaststelling van bepaalde maatregelen tot onmiddellijke toepassing van het Verdrag van Parijs en van het toegevoegd Protocol", beperkt zich, zoals uit haar opschrift blijkt, tot de toepassingsmaatregelen van het Verdrag van Parijs, hoewel het wetsontwerp dat aan de basis van deze wet lag, destijds de beschikkingen van de twee verdragen beoogde toe te passen.
>
> In toepassingsmaatregelen voor het Aanvullend Verdrag, het Protocol tot wijziging van 1964 en uiteraard voor de op 16 november 1982 te Parijs ondertekende Protocollen, die respectievelijk het Verdrag van Parijs en het Aanvullend Verdrag wijzigen werd dus nog niet voorzien. Dit wetsontwerp heeft onder meer tot doel deze dubbele leemte in onze wetgeving aan te vullen" (1).

Het voorontwerp van wet is dus na het advies van de Raad van State gewijzigd om rekening te houden, niet alleen met dat advies, maar ook met de twee Protocollen van 1982. Het voorontwerp van wet had wegens die tweede categorie van wijzigingen opnieuw aan de Raad van State, afdeling wetgeving, voorgelegd moeten zijn, hetgeen niet is geschied.

II. ONDERZOEK.

Bij het voorontwerp van wet op zichzelf zijn geen opmerkingen te maken.

- - - - - - - - - - - - -

---

(1) Senaat, zitt. 1983-1984, Gedr. St. nr 593/1, blz. 1 en 2.

La chambre était composée de

Messieurs : P. TAPIE, président de chambre,
de Heren : kamervoorzitter,

Ch. HUBERLANT, conseillers d'Etat,
P. FINCOEUR, staatsraden,

F. RIGAUX, assesseurs de la section de législation,

J. DE GAVRE, assessoren van de afdeling wetgeving,

Madame : M. VAN GERREWEY, greffier,
Mevrouw : griffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. P. TAPIE.
Le rapport a été présenté par M. M. HANOTIAU, auditeur.

De kamer was samengesteld uit

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. P. TAPIE.
Het verslag werd uitgebracht door de H. M. HANOTIAU, auditeur.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER, LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

M. VAN GERREWEY. P. TAPIE.